

Rättsavdelningen
Ingrid Lidman
Ingrid.Lidman@Kammarkollegiet.se
08-700 07 05

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar avseende betänkandet Ett förbättrat resegarantisystem (SOU 2023:33)

Er referens: Fi2023/02126

Sammanfattning

Kammarkollegiet är positivt till förslaget om inrättande av en resegarantifond och tillstyrker i stort förslaget om ett utvidgat skydd för resenärerna. Kammarkollegiet vill dock betona vikten av att fonden är fullt uppbyggd innan ett utvidgat skydd för resenärerna kan träda i kraft. Kammarkollegiet föreslår vidare att en annan finansieringsform än anslag för Kammarkollegiets handläggning av resegarantiärenden bör övervägas i och med inrättandet av en resegarantifond.

Kammarkollegiet avstyrker förslaget om införande av en regressrätt. Kammarkollegiet avstyrker även förslaget om inrättande av en hemtransportfond för reguljärflygresenärer och anser att det saknas tillräckliga överväganden för förslaget. Kammarkollegiet avstyrker också det förslag som innebär ett bemyndigande för Kammarkollegiet att ordna hemtransport åt strandade resenärer. Om förslaget ändå skulle genomföras är det viktigt att det inte träder i kraft förrän målkapitalet i respektive fond är uppbyggt. När det gäller inrättandet av en statligt finansierad stödfond konstaterar Kammarkollegiet att utredningen inte lämnat något förslag i den delen och kommer därmed inte att lämna några synpunkter gällande en sådan stödfond.

Nedan följer Kammarkollegiets synpunkter på förslagen i detalj.

6. Återbetalningskrav och värdebevis

Kammarkollegiet tillstyrker förslagen, förutom den del som avser utvidgning av resegarantisystemet till att omfatta återbetalningskrav i de fall en resenär själv har avbeställt sin paketresa.

6.10.1 Återbetalningskrav bör omfattas av resegarantisystemet

Resegarantisystemet syftar till att skydda resenärernas betalningar för paketresor som blivit inställda av arrangören på grund av insolvens och en skillnad har hittills

gjorts mellan situationerna att en resenär själv avbeställt sin resa och när arrangören ställt in densamma. En resenär kan avbeställa av vilken anledning som helst samtidigt som arrangören kan fullgöra samma resa för övriga resenärer. Skyddsaspekten är enligt Kammarkollegiet tydligare vid situationen när en arrangör ställer in än när en resenär själv har valt att avbeställa. Lagstiftaren har valt att dela upp ansvaret för tillämpningen av resegarantilagens (2018:1218) bestämmelser å ena sidan och paketreselagens (2018:1217) bestämmelser å andra sidan. Kammarkollegiet kan med anledning av förslaget behöva ta ställning till tvister angående tillämpningen av bestämmelser i paketreselagen som gäller avbeställning, till exempel om en resenär har rätt till återbetalning när denne har avbeställt sin resa nära inpå avresedatum. Utredningens förslag medför en risk att en resenär, som vänder sig till både Kammarkollegiet och Allmänna Reklamationsnämnden kan få olika besked om dennes återbetalningskrav. Kammarkollegiet anser sammantaget att det inte finns tillräckliga skäl för att frångå nuvarande ordning där resegarantin inte omfattar situationer när en resenär avbeställt en resa.

Det är viktigt att förslaget inte träder i kraft förrän resegarantifonden är fullt uppbyggd. Kammarkollegiet delar utredningens synpunkter i denna del och vill tillägga att arrangörer skulle behöva ordna individuella resegarantier under en längre tid om förslaget trädde i kraft innan dess. Arrangörer har idag en skyldighet att utan dröjsmål meddela Kammarkollegiet om förutsättningar som legat till grund för vårt beslut om resegaranti ändras. Om det inte görs ska Kammarkollegiet ta ut en sanktionsavgift. Vi gör bedömningen att det skulle vara förenat med betydande svårigheter och leda till ett ökat behov av administration för arrangörerna att uppfylla sin skyldighet, om återbetalningskrav redan nu skulle omfattas av resegarantisystemet. Det skulle också innebära en ökad administration för Kammarkollegiet.

6.10.2 Värdebevis bör omfattas av resegarantisystemet

Kammarkollegiet ser positivt på förslaget och att rätten till ersättning ur resegarantin endast ska omfatta värdet av den ursprungliga paketresan. Kammarkollegiet vill dock i detta sammanhang lyfta att det redan idag inte är ovanligt att resenärer inte har tillgång till bokningsbekräftelser när de ansöker om ersättning ur resegarantin. Vid en konkurs förlorar ofta resenären tillgång till resehandlingar som fram till dess har funnits tillgängliga digitalt på reseaktörens egen plattform. För ersättningsanspråk som rör värdebevis ökar den risken, eftersom det potentiellt kan ha passerat upp till ett år från det att den ursprungliga resan ställdes in. Det kan således vara problematiskt för en resenär att styrka både att värdebeviset är ett sådant värdebevis som omfattas av förslaget, samt att styrka priset på den ursprungliga resan.

Kammarkollegiet vill betona vikten av att förslaget inte träder i kraft förrän resegarantifonden är fullt uppbyggd och hänvisar till de synpunkter som tagits upp avseende detta ovan gällande återbetalningskrav (avsnitt 6.10.1).

6.10.3 Preskriptionsregeln bör ändras

Kammarkollegiet är positivt till förslaget att ändra preskriptionstiden till att omfatta tre månader från det att reseaktören har försatts i konkurs. Det kan dock finnas en risk att det uppstår praktiska problem med tillämpningen, exempelvis om en resenär ansöker om ersättning för ett återbetalningskrav som uppstått för länge sedan, där Kammarkollegiet kan behöva göra en insolvensbedömning många år efter att resan ställts in. Vi föreslår därför att det införs en bortre tidsgräns, förslagsvis 12 månader, för hur sent efter att en resa ställts in som en resenär har rätt att ansöka om ersättning för sitt återbetalningskrav.

7. Ett nytt resegarantisystem

Kammarkollegiet tillstyrker förslaget, förutom den del som innebär att Kammarkollegiet ska ges ett bemyndigande att ta hem strandade resenärer.

7.9 Storleken på resegarantifonden

Kammarkollegiet anser att betänkandet innehåller genomtänkta och rimliga överväganden om resegarantifondens storlek avseende målkapitalet. Vi har därför inget att invända mot förslaget om att fonden ska anses vara fullt uppbyggd när den når 1,5 miljarder kronor. Däremot finns det en risk att prisökningar på resor på sikt kan innebära att fonden urholkas om fonden inte inflationssäkras. Vi föreslår därför att bestämmelserna om nivån på fondens målkapital kompletteras med en bestämmelse som innebär att nivån om 1,5 miljarder kronor ska kunna prisjusteras. Kammarkollegiet lämnar kompletterande författningsförslag avseende detta under avsnitt 13. Kammarkollegiet föreslår också att storleken på beloppen på de bidrag som ska betalas in till fonden anges i förordning i stället för i lagtext.

Av betänkandet framgår att resegarantisystemet, med den föreslagna minsta storleken om 1 miljard kronor, inte hade klarat av att hantera en konkurs hos den i dagsläget största svenska reseaktören. Det innebär en risk för kvotering vid utbetalning ur resegarantin. Kammarkollegiet anser att denna risk ska undvikas och att det accepterade minsta beloppet (eller minsta andel av målkapitalet) innan återaktivering, därför ska sättas högre än det som utredningen föreslår.

Kammarkollegiet anser att storleken på fonden måste vara så stor att den tillsammans med den individuella garantin är tillräcklig för att kunna hantera en konkurs även hos den största reseaktören under dennes högsäsong.

7.9.4 De individuella garantierna i ett fondsystem

Enligt den föreslagna bestämmelsen 4 a § i resegarantiförordningen (2018:1340) ska Kammarkollegiet vid bestämmande av den individuella garantin beakta den garantipliktiga försäljningen under de senaste fyra kvartalen. Kammarkollegiet saknar utredning om konsekvenserna för nystartade reseaktörer, som ännu inte påbörjat sin försäljning. I betänkandet anges under avsnitt 7.9.5 en nystartad arrangör som avser att sälja dyra resor som ett exempel på en aktör som kan krävas på en förhöjd individuell garanti. Vid en strikt tillämpning av den föreslagna

bestämmelsen 4 a § såsom den nu är formulerad, innebär det att en nystartad reseaktör inte ska ordna individuell garanti. Detsamma gäller etablerade reseaktörer som inte har haft någon garantipliktig försäljning de senaste kvartalen, men som har en hög förväntad försäljning det kommande året. Detta kan inte varit syftet med förslaget.

7.9.5 Möjlighet till högre eller lägre individuell garanti

Kammarkollegiet anser inte att utredningen gjort det tillräckligt tydligt vilka typer av reseaktörer som ska omfattas av 12 a § resegarantilagen och som vi därmed ska göra riskbedömningar för. I betänkandet framstår också författningsförslag, författningskommentar och överväganden som delvis motstridiga. Vad gäller förslaget om en möjlighet för vissa reseaktörer att helt befrias från kravet på att ordna individuell garanti anser vi att det kommer att vara mycket svårt att bedöma att risken för insolvens i praktiken är obefintlig för någon reseaktör. För att begränsa kostnader för administration, föreslår vi därför att den delen av förslaget tas bort.

Synpunkter avseende förvaltningen av resegarantifonden

Kostnader för förvaltning av fondens kapital

Vi anser att det är lämpligt att Kammarkollegiet ansvarar för förvaltningen av resegarantifondens kapital. Av betänkandet framgår dock inte hur kostnaderna för kapitalförvaltningen av fonden ska täckas. Kammarkollegiets verksamhet inom kapitalförvaltning är i sin helhet avgiftsfinansierad. Det innebär i praktiken att varje förvaltningsuppdrag betalar avgifter som motsvarar kostnaderna för att bedriva verksamheten avseende kapitalförvaltning. Vi föreslår därför att förvaltningen av resegarantifondens kapital och eventuell ekonomiadministration hanteras på samma sätt. För att det inte ska uppstå ytterligare kostnader för researrangörerna eller staten är det lämpligt att dessa kostnader finansieras direkt ur fonden. Kostnaderna bedöms vara marginella och motsvara en mycket liten del av den förväntade årliga avkastningen som uppnås i kapitalförvaltningen. Kammarkollegiet har lämnat kompletterande författningsförslag om ovanstående under avsnitt 13.

Förvaltning med stöd av placeringsförordningen

Kammarkollegiet delar utredningens uppfattning att det är lämpligt att förordningen (1987:778) om placering av fondmedel under Kammarkollegiets förvaltning (placeringsförordningen) ska tillämpas också för resegarantifonden. Vår bedömning är att de tillåtna instrumenten enligt förordningen är fullt tillräckliga för att åstadkomma en ändamålsenlig förvaltning av fondens kapital i förhållande till dess syfte. Flera av bestämmelserna i placeringsförordningen är dock inte anpassade efter dagens förhållanden och praxis på kapitalmarknaderna och behöver justeras. Vi vill därför understryka vikten av att regeringen beslutar om de ändringar i placeringsförordningen som Kammarkollegiet har föreslagit i april 2023, innan nytillkomna förvaltningsuppdrag etableras.

Beslut om förvaltningsinriktning av fondens kapital

När Kammarkollegiet har förvaltningsuppdrag för statliga fonder eller andra organ finns det normalt en uppdragsgivare som anger inriktning för förvaltningen av kapitalet. Kammarkollegiet ansvarar därefter för förvaltningen av kapitalet i enlighet med uppdragsgivarens önskemål om exempelvis risknivå och tillgång till likviditet. När det gäller resegarantifonden ska den enligt förslaget hanteras av Kammarkollegiet. Eftersom Kammarkollegiet både blir uppdragsgivare och utförare av förvaltningsuppdraget anser vi att det ska finnas ett särskilt beslutsorgan som företräder fonden när det gäller förvaltningsinriktning. På så vis klargörs och fördelas ansvarsförhållandena när det gäller beslut om förvaltningsinriktning respektive beslut i den löpande förvaltningen av kapitalet. Inom Kammarkollegiet finns redan ett sådant särskilt beslutsorgan genom Fonddelegationen som beslutar i vissa frågor för kapitalförvaltningen och Allmänna arvsfondens placeringar. Kammarkollegiet föreslår att Fonddelegationen även får i uppgift att besluta om resegarantifondens placeringsinriktning och har lämnat kompletterande författningsförslag om detta under avsnitt 13.

Bemyndigande om hemtransport av resenärer

Kammarkollegiet avstyrker förslaget att vi ska ges ett bemyndigande att ta hem strandade resenärer. Om förslaget ändå skulle genomföras är det viktigt att det inte träder i kraft förrän målkapitalet i fonden är uppbyggt. Om Kammarkollegiet ska ansvara för hemtransporten kan det innebära en försämring för resenärerna eftersom en tidsfördröjning i hemtransporten inte vore osannolik, jämfört med om resenären själv hade ordnat sin hemresa. Såsom resegarantisystemet ser ut idag har resenären rätt att ansöka om ersättning för sina tillkomna kostnader för den hemtransport de själva ordnat. Med dagens system finns det en risk för att resenären inte får full ersättning för sina kostnader. Ett syfte med resegarantifonden är att denna risk ska upphöra. I och med denna förändring, bedömer Kammarkollegiet att den ordning som finns idag, där resenären själv ordnar sin hemtransport och sedan ansöker om ersättning, innebär ett tillfredsställande konsumentskydd. Förslaget såsom det är utformat medför också ett ökat behov av resurser. Det skulle vara ett nytt och omfattande uppdrag för Kammarkollegiet eftersom vi i dagsläget inte har lämpliga resurser eller den organisation som skulle krävas för att kunna ha en nödvändig beredskap. Ett sådant uppdrag kräver kunskap om bland annat tillgängliga flygplansflottor, så kallade "slot-tider", flygplatspersonal med mera, samt möjlighet att snabbt kunna etablera kontakt med ett stort antal resenärer och ordna inkvartering för dessa i väntan på hemtransport. Något som kan övervägas i stället är att utreda möjligheten för Kammarkollegiet att fatta beslut om en form av preliminär ersättning för strandade resenärer.

I betänkandet saknas också närmare överväganden kring i vilka situationer det skulle anses vara lämpligt för Kammarkollegiet att bistå med hemtransport. Det är önskvärt att sådan vägledning ges om förslaget kvarstår.

Ikraftträdande

När det gäller resegarantilagen vill Kammarkollegiet belysa vikten av att det nuvarande förslaget ändras så att tillägget till 11 § andra stycket träder i kraft den 1 juli 2024, samtidigt som de föreslagna bestämmelserna i 8 a-8 e §§.

Kammarkollegiet behöver ha in de uppgifter som är nödvändiga för att de bidrag som ska betalas till finansieringen av resegarantifonden ska kunna kontrolleras, från och med att uppbyggandet av fonden påbörjas. Kammarkollegiet menar vidare att det finns skäl för att även 18 a § bör träda i kraft den 1 juli 2024. Om i stället det nuvarande förslaget genomförs, bör det förtydligas hur prioriteringsordningen ska se ut under uppbyggnaden av fonden. Även det föreslagna tillägget till 24 § första stycket resegarantilagen bör träda i kraft den 1 juli 2024. Syftet med tillägget är rimligen att sanktionsavgifter ska kunna meddelas under tiden för uppbyggandet av fonden för de reseaktörer som inte betalar in bidrag.

Den text som föreslås tas bort i 2 § andra stycket i resegarantiförordningen kan inte enligt Kammarkollegiets uppfattning tas bort den 1 juli 2024. Vi kommer fortsatt att behöva få in uppgifter om reseaktörens betalningsvillkor och uppskattade kostnader för hemtransport under tiden som fonden byggs upp, för att kunna göra våra beräkningar om storleken på garantier. Kammarkollegiet vill även framhålla att uppgiften om garantipliktig årsomsättning inte kommer att behöva lämnas in förrän efter det att fonden är uppbyggd.

EU-kommissionen genomför en översyn av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/2302 om paketresor och sammanlänkade researrangemang, om ändring av förordning (EG) nr 2006/2004 och Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU samt om upphävande om rådets direktiv 90/314/EEG (paketresedirektivet). Detta bör tas i beaktande vid val av tidpunkt för ikraftträdande.

9. Kortreklamationer

Kammarkollegiet avstyrker förslaget att en regressrätt ska införas.

9.9 En regressmöjlighet föreslås gentemot resegarantin

Resegarantisystemet är ett konsumentskydd som syftar till att skydda resenärernas förskottsbetalningar vid en reseaktörs insolvens. Vid införandet av den nuvarande resegarantilagen behandlade regeringen frågan om en regressrätt skulle införas. Regler om regressrätt infördes inte med motiveringen att resegarantin är konsumentskydd. Kammarkollegiet anser att tillämpningen av resegarantilagen och annat konsumenträttsligt regelverk såsom konsumentkreditlagen (2010:1846) fortsatt ska hållas isär. Det konsumentskydd som resegarantilagen utgör bör inte användas för att ersätta vinstdrivande företag som enligt annan konsumentskyddslagstiftning eller avtalsvillkor fått ersätta sina kunder. De företag som har valt att tillhandahålla kredit- eller bankkort måste rimligtvis också ha beaktat risken att de vid något tillfälle kommer att bli skyldiga att betala ersättning

till sina kunder. Om en regressrätt införs anser Kammarkollegiet, liksom utredningen, att det inte är osannolikt att en marknad öppnas upp för företag som tar över resenärens anspråk mot en avgift. Att ett konsumentskydd ska användas för att ersätta dessa företag är inte i linje med resegarantins huvudsakliga syfte som är att skydda den enskilde resenären från en ekonomisk förlust.

Kammarkollegiet ifrågasätter också utredningens påstående att ett införande av en regressrätt kommer att medföra att kortinlösare slopar eller i vart fall minskar kravet på sina garantier. Dessa företag kommer behöva ta ställning till risken att Kammarkollegiet gör en annan bedömning av resenärens - och då i förlängningen företagets - rätt till ersättning ur resegarantin. Förslaget om en resegarantifond kommer dessutom leda till att reseaktörer inte kommer att vara skyldiga att ordna lika höga individuella garantier som de gör idag, och innebär således en lättnad för reseaktörerna när det gäller deras kostnader för att ordna resegaranti. Kammarkollegiet menar att även detta talar emot förslaget att införa en regressrätt. Vi vill också belysa att ett företag som trätt in i resenärens ställe skulle kunna överklaga ett beslut från Kammarkollegiet. Det skulle innebära att även offentliga resurser hos överinstanser tas i anspråk för att avgöra huruvida företaget som gjort affärsmissiga bedömningar, ska ha rätt till ersättning ur resegarantin. Detta är enligt vår mening inte rimligt.

Om det trots allt skulle införas en regressrätt vill Kammarkollegiet slutligen betona vikten av att en sådan inte införs förrän fonden är fullt uppbyggd. Kammarkollegiet har vid ett flertal tillfällen behövt tillämpa en så kallad kvotering vid bedömningen av ersättningsanspråk, eftersom resegarantin inte har varit tillräckligt stor för att ersätta samtliga resenärer. Om en regressrätt skulle införas innan fonden är uppbyggd skulle det vid en kvotering innebära att resenärer behandlas olika beroende på deras valda betalningssätt. Resenärer som till exempel valt en banköverföring skulle enbart få ersättning med en procentuell del av sitt ersättningsanspråk eftersom resegarantin också ska ersätta kreditkortsföretag med flera. Enligt Kammarkollegiet framstår en sådan ordning som olämplig och skulle dessutom urholka syftet med de föreslagna förändringarna.

10. Ett resegarantisystem för reguljärflygresor

Kammarkollegiet avstyrker förslaget att ett resegarantisystem för reguljärflygresor ska införas. Om förslaget ändå beslutas avstyrker Kammarkollegiet att den nya lagen ska träda i kraft den 1 juli 2024.

10.8 Utredningens förslag till ett resegarantisystem för reguljärflyg

Mot bakgrund av att resenärer under vissa förutsättningar redan idag har möjlighet att erhålla konsulärt bistånd för sin hemresa, samt att det i slutändan kommer vara resenärerna som står kostnaden för att bygga upp en hemtransportfond, anser Kammarkollegiet inte att syftet med förslaget är motiverat sett till de sammantagna kostnader som förslaget skulle innebära. Kammarkollegiet kan också konstatera att

det saknas reglering från EU som medför ett krav att införa ett resegarantisystem för reguljärflygresor. Det finns inte heller något europeiskt land, förutom Danmark, som har ett motsvarande system idag.

Det är svårt för Kammarkollegiet att ta ställning till de övergripande konsekvenserna av förslaget, eftersom överväganden saknas kring vilka konkreta konsekvenser som förslaget kommer att ha för samtliga påverkade aktörer, inklusive staten. Vi ser dock att förslaget kommer innebära en ökad administration för Kammarkollegiet. Det kommer krävas resurser för att bygga upp, förvalta och verkställa utbetalningar ur en ny fond. Dessutom krävs resurser för informationsspridning, handläggning av ärenden, utövande av tillsyn, och verkställande av hemtransport av resenärer. Utredningens överväganden kring målkapitalet är inte tillräckligt väl underbyggda då de till stor del bygger på antaganden. Kammarkollegiet anser vidare att det målkapital som eventuellt beslutas också i så fall bör inflationssäkras på samma sätt som Kammarkollegiet har föreslagit för resegarantifonden i text ovan (avsnitt 7.9) samt författningsförslag under avsnitt 13. Kammarkollegiet noterar också att författningskommentarerna för den stora majoriteten av lagbestämmelserna inte tillför något tolkningsstöd.

Förvaltning och finansiering av hemtransportfonden

För det fall en hemtransportfond inrättas har Kammarkollegiet samma synpunkter avseende förvaltning och finansiering av hemtransportfonden som angetts ovan (avsnitt 7) beträffande resegarantifonden, samt ser behov av motsvarande författningsförslag som lämnats under avsnitt 13.

Ersättning från hemtransportfonden

Kammarkollegiet ser en risk för tillämpningssvårigheter, bland annat beträffande definitionen av en flygresenär och de rekvisit som ställs upp i 7 § förslag till lag om en hemtransportfond för flygresor utomlands, då det saknas vägledning kring hur en situation med en flygresenär som ingått flera avtal med olika flygbolag för samma resa ska hanteras. Det saknas även överväganden kring hur begreppet insolvens ska tolkas i detta sammanhang. Utredningen likställer i stort sett genomgående ett flygbolags insolvens med att företaget är försatt i konkurs. Begreppet insolvens är dock bredare än konkurs och Kammarkollegiet ser att detta skulle behöva adresseras innan en ny lag eventuellt träder i kraft.

Det saknas även överväganden kring hur en flygresenärs ansökan om ersättning ska hanteras. Det framgår inte av förslaget huruvida det ska finnas någon ansökningstid för att senast ansöka om ersättning. Det framgår inte heller hur den beslutande myndigheten ska hantera ansökningarna. Syftet med förslaget riskerar att urholkas om myndigheten ska besluta efterhand som ansökningarna kommer in, då det kan leda till att vissa ersätts medan andra som dröjer med sin ansökan kan bli utan ersättning om målkapitalet skulle visa sig ha varit för lågt. Inte heller framgår det om myndigheten har rätt att avslå en ansökan för det fall en resenär fått ersättning

för sina kostnader av någon annan. Det saknas därtill överväganden gällande vad den beslutande myndighetens prövning av begäran om ersättning ska innebära och om det endast ska utgöras av ett ställningstagande till om en resenär styrkt sitt anspråk eller om någon form av skälighetsbedömning av ersättningsanspråket ska göras.

Tillsyn och sanktioner

I betänkandet saknas tillfredsställande överväganden kring reglerna för tillsyn och sanktioner. Enligt förslaget saknar tillsynsmyndigheten rätten att förelägga ett flygbolag att betala bidrag till hemtransportfonden. Kammarkollegiet anser därför att 15 § i lagförslaget inte är nödvändig och kan tas bort.

Avseende sanktionsavgifterna saknas det tillräckliga överväganden kring hur rekvisitet allvarlighetsgrad ska bedömas. I resegarantilagen finns en bestämmelse som gör det möjligt för den beslutande myndigheten att sätta ned en sanktionsavgift helt eller delvis om det är oskäligt att ta ut sanktionsavgiften. Det saknas överväganden om varför utredningen valt att inte ge en motsvarande möjlighet i förslaget.

Bemyndigande om hemtransport av flygresenärer

Kammarkollegiet avstyrker förslaget om ett bemyndigande att ta hem strandade flygresenärer. Kammarkollegiet hänvisar till de synpunkter som tagits upp ovan gällande motsvarande bemyndigande förenat med resegarantifonden (avsnitt 7).

Ikraftträdande

Kammarkollegiet avstyrker förslaget att lagen ska träda i kraft den 1 juli 2024. Att införa ett nytt system för reguljärflygresor skiljer sig betydande från att inrätta en fond inom ett befintligt resegarantisystem för paketresor och sammanlänkade researrangemang. Då vi anser att det inte finns ett behov av att inrätta en hemtransportfond, framstår det inte heller som lämpligt att detta förslag ska träda i kraft redan nästa år.

12. Konsekvensutredning

12.6 Konsekvenser av en möjlighet till regress mot resegarantin

Enligt Kammarkollegiets bedömning kommer förslaget om regressrätt innebära en stark ökning av antal ansökningar om ersättning ur resegarantin, samt en ökad handläggningstid. De resenärer som idag ansöker om ersättning återkommer till Kammarkollegiet om de därefter erhållit ersättning från annat håll. Om förslaget skulle gå igenom skulle det i ett sådant fall innebära att till exempel ett kreditkortsföretag skulle ansöka om ersättning. Kammarkollegiet skulle då vara tvungen att handlägga två ärenden avseende en och samma resa. Vidare tror vi att handläggningstiderna riskerar att öka, inte bara på grund av antalet ärenden, utan även med anledning av att samtliga ärenden kommer behöva gås igenom för att se

om det finns ansökningar som avser en och samma resa (det vill säga en ansökan från en resenär och en ansökan om regress). Detta kan inte anses vara kostnadseffektivt för staten.

12.7 Konsekvenser av ett resegarantisystem för reguljärflygresor

Konsekvensutredningen är bristfällig i de delar som avser ett resegarantisystem för reguljärresor då den bland annat inte adresserar införandet av ett nytt tillsynsuppdrag för Kammarkollegiet. Kammarkollegiet saknar även en konsekvensbeskrivning gällande bemyndigande att ordna hemtransport av strandade flygresenärer, samt om förslagens övriga konsekvenser för Kammarkollegiets verksamhet.

12.9 Behov av särskilda informationsinsatser

Utredningens förslag kommer att kräva mycket stora informationsinsatser från Kammarkollegiets sida. Detta gäller både införandet av en resegarantifond men särskilt gällande en hemtransportfond, då det skulle utgöra ett helt nytt uppdrag gentemot aktörer som Kammarkollegiet inte har kontakt med i dagsläget. I betänkandet saknas en närmare konsekvensutredning av vad informationsinsatserna skulle innebära för Kammarkollegiet.

12.10 Konsekvenser för de offentliga finanserna

Kammarkollegiet håller med utredningen om att de arbetsinsatser som krävs för att bedöma researrangörers risk kommer att ha en påverkan på kostnaderna för den administration som Kammarkollegiet ansvarar för. Kammarkollegiet bedömer dock att det därutöver är ett flertal andra delar av utredningens förslag som kommer att innebära en lika stor eller större påverkan på myndighetens kostnader. Avseende exempelvis bemyndigandet om att ordna hemtransport åt resenärer (inklusive flygresenärer) vill Kammarkollegiet inledningsvis belysa följande. I utredningen saknas i stor utsträckning överväganden kring detta förslag, vilket i sig försvårar för oss att ta ställning till förslaget utifrån en bedömning om vilka reella konsekvenser som ett bemyndigande skulle innebära. Sammantaget gör vi dock bedömningen att bemyndigandet kommer innebära en stor belastning för de offentliga finanserna, vilket enligt vår mening inte kan anses övervägas av de potentiella fördelar ett sådant förslag skulle kunna ha.

Att bygga upp och förvalta inte bara en utan två fonder kommer av naturliga skäl att vara resurskrävande för Kammarkollegiet. Efter att målkapitalet har nåtts upphör myndighetens arbete med hantering av inbetalningar till fonderna, men då tillkommer samtidigt en risk för ett större administrativt arbete med utbetalningar ur fonden vid en framtida större konkurs. När det gäller informationsspridning om fonderna bedöms arbetet komma att vara störst inför att lagförslagen träder i kraft och under det första året som fonderna byggs upp. I och med att hemtransportfonden skulle innebära ett helt nytt uppdrag med nya aktörer för Kammarkollegiet, föreligger ett behov av ett omfattande informationsarbete gällande detta uppdrag.

Förslaget om hemtransportfond skulle även innebära ett större arbete för framtagning av nya rutiner för handläggning och utövande av tillsyn över en helt ny lag. Övriga konsekvenser för Kammarkollegiet som inte angetts i utredningens konsekvensbeskrivning är en ökning av antalet ersättningsanspråk i och med utökade omfattningsområden för resegarantin och utökningen till ytterligare ett ersättningssystem för flygresenärer vars ansökningar ska göras hos Kammarkollegiet. Kammarkollegiet bedömer vidare att antalet aktörer som deponerar medel kommer att öka som en följd av de lägre garantibeloppen för individuella garantier. Detta i sin tur kommer att kräva resurser av Kammarkollegiet för ökad administration. Därutöver ser Kammarkollegiet att under tiden fonderna byggs upp tillkommer ytterligare arbete i samband med handläggningen då Kammarkollegiet fortsatt ska beräkna resegarantier enligt dagens system, samtidigt som kollegiet får en ny uppgift att kontrollera inbetalningar till fonderna. Slutligen bör även nämnas att utredningen saknar en redogörelse för hur förslagen kommer att påverka de kollektiva resegarantier som ordnas i nuläget. I denna del ser Kammarkollegiet en ökning av antalet ärenden att handlägga då Kammarkollegiet utgår från att samtliga reseaktörer som idag tillhör en kollektiv garanti kommer att vara skyldiga att göra individuella inbetalningar till resegarantifonden.

Sammantaget ser Kammarkollegiet att de utökade ansvarsområdena avseende förslagen som rör resegarantisystemet (det vill säga exklusive hemtransportfonden) kommer att ta större resurser i anspråk. Detta särskilt under en implementeringsfas då Kammarkollegiet ska utföra både våra nuvarande uppgifter och vissa tillkommande uppgifter. Detta bedöms motsvara cirka tre till fyra heltidstjänster samt en årlig avgift från resegarantifondens avkastning för finansiering av förvaltningen av fonden samt ekonomiadministration.

I dagsläget finansieras Kammarkollegiets arbete med resegarantier av ramanslag. Den nuvarande finansieringsformen tar inte hänsyn till hur dynamisk och volatil resebranschen är. Den stora andelen resegarantiärenden som Kammarkollegiet fått hantera de senaste åren har fått stor påverkan på vår verksamhet samtidigt som finansieringen inte ökat. Vi anser att det är rimligt att överväga en annan finansieringsform och att detta bör utredas närmare i och med inrättandet av en resegarantifond.

Om även förslaget om en hemtransportfond skulle genomföras bedömer Kammarkollegiet att det under en implementeringsfas skulle motsvara ytterligare cirka två till fyra heltidstjänster, samt en årlig avgift från hemtransportfondens avkastning för finansiering av förvaltningen av den fonden samt ekonomiadministration.

13 Författningskommentar

När det gäller författningsförslagen samt författningskommentarerna vill Kammarkollegiet utöver det som redan framförts tillägga följande.

Förslag till lag om ändring i resegarantilagen (2018:1218)

Det bör i lagtext förtydligas att 2 § andra stycket i lag om ändring av resegarantilagen även omfattar återförsäljare för arrangör utanför EES.

Kammarkollegiet föreslår att 8 a § sista stycket justeras till "När resegarantifonden uppnått en storlek på 1,5 miljarder kronor i 2024 års prisnivå är den fullt uppbyggd. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om hur förändringen i prisnivån ska beräknas."

Gällande 8 b § finns det skäl att förtydliga om bestämmelsen även ska omfatta återförsäljare för en arrangör utanför EES. Avseende författningskommentarens hänvisning till definitionen av resenär, anser Kammarkollegiet att det finns skäl att förtydliga definitionen av resenär i paketreselagen, utifrån den motstridighet som finns vid en jämförelse mellan 1 kap. 5 § punkt 1 paketreselagen och 1 kap. 1 § punkt 3 samma lag.

Gällande 24 § resegarantilagen föreslår Kammarkollegiet att det i tillägget till bestämmelsens första stycke anges att "Detsamma gäller om näringsidkaren inte betalar bidrag till finansieringen av resegarantifonden enligt 8 b §". Detta för att förtydliga att även reseaktörer som betalar enbart en del av det totala bidrag som aktören ska betala till fonden kan riskera en sanktionsavgift.

Förslag till förordning om ändring i resegarantiförordningen (2018:1340)

Förslag till kompletterande bestämmelser i författningsförslaget:

8 b § Fonddelegationen inom Kammarkollegiet beslutar om placeringsinriktning, ramar och riktlinjer för hantering av risker samt andra strategiska frågor som rör förvaltningen av resegarantifondens kapital.

8 c § Förändring i prisnivån ska beräknas med konsumentprisindex.

Förslag till lag om en hemtransportfond för flygresor utomlands

Kammarkollegiet noterar att författningskommentarerna för den stora majoriteten av bestämmelserna i denna lag inte tillför något egentligt tolkningsstöd. I författningskommentaren för 13 § görs också en felaktig hänvisning till 12 § i stället för 4 §.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Föredragande har varit advokatfiskal Ingrid Lidman. I den slutliga handläggningen av ärendet har avdelningschef Elisabeth Hammar, ekonomichef Martin Sundelius, enhetschef Anette Bergholm, enhetschef Tony Rosten, advokatfiskal Emma Ström och advokatfiskal Ingela Allenbert deltagit.

Anne Vadasz Nilsson

Ingrid Lidman